

ГУШЕЊЕ КОД ДЕЦЕ

проф. др Маја Галић

Дете се гуши ("нешто је прогутало")

- Симптоми зависе од природе страног тела и од тога где се оно зауставило у дисајним путевима.
- Чим страно тело уђе у дисајне путеве настаје веома драматична слика: **дисање изненада постаје отежано, дете се гуши, кашље, лице и врат се зацрвене.**
- Све док дете кашље и дише, оно се не налази у непосредној животној опасности.

- **Међутим, ако кашаљ постаје слабији, а дисање отежано, напорно, уз чујно шиштање, ако лице постаје модро, а дете губи свест, онда је страном телом запушило дисајне путеве и онемогућава дисање – дошло је до загушења.**

Шта да радите

1. Најпре храбрите дете да кашље! Спонтани кашаљ представља најбољи начин за уклањање страних тела из горњих дисајних путева.
2. Ако дете није у стању да кашље, ако не дише, сместа избаците страно тело из дисајних путева детета и започните оживљавање. **ПАЖЊА!** Страно тело се извлачи прстима само ако је приступачно и видљиво!

3. За избацивање страног тела примењују се две технике:

а) Ударци по леђима, односно притисци на грудни кош

б) Тзв. Хајмлихов захват.

а) Ударци по леђима

- **Код одојчета:** ставите га на подлактицу, окренуто “наглавачке” и лицем према поду, главу придржавајте шаком оне руке на којој одојче лежи. Другом руком, кореном шаке, 5 пута снажно ударите одојче у пределу између лопатица.

- Затим окрените дете на леђа и поставите га на подлактицу. Шаком те руке придржавајте главу детета и нека положај главе буде нешто нижи од положаја тела. Пет пута узастопно притисните на грудну кост, али снажније и спорије него при масажи срца (1 притисак нека траје око 3 секунде). Ако после ових поступака страни тело постане видљиво, извуците га.

1)

2)

- **Код малог детета:** овај захват изведите седећи на столици. Дете поставите на колена, лицем према поду и нека му глава буде ниже у односу на остале делове тела. Кореном шаке снажно га ударите 5 пута у предео између лопатица.

- **Код старијег детета:** захват изведите у стојећем ставу. Реците детеу да се закашље из све снаге. Савијте га унапред и 5 пута снажно ударите кореном шаке између лопатица.
- После тога, обухватите грудни кош обема рукама, шаке поставите на доњи део грудне кости и притисните на грудну кост до 5 пута.

б) Хајмлихов захват

- **Изводи се код деце старије од годину дана.**
- **Ако дете стоји или седи:** приђите му с леђа и обема рукама обухватите грудни кош испод пазуха детета. Једну руку, стиснуту у песницу, ставите на средину стомака, мало изнад пупка, а другом руком обухватите стиснуту песницу. Затим, 5 пута узастопно притисните нагоре, пазећи да не притискате врх грудне кости и доњу ивицу ребара.

- **Заузмите положај који вам највише одговара – можете подићи дете, можете клекнути иза њега или поставите дете на столицу.**

Парцијална опструкција
Ако се страни тело заглави, а дете може да плаче и кашње, најбоље је да неко време ништа не радите, само га подржите до кашње. Предмет ће вероватно тако испасти.

Потпуна опструкција

1. Пружајте помоћ
Дете
Ухватите га за доњу вилицу
Ако проблем потраје, ухватите дете за доњу вилицу и подижите му главу
Хватање доње вилице

2. Положите дете преко колена, с главом доле
Преврните дете преко колена тако да му је глава ниже од грудног коша
Колена служи као потпора

3. Ударите пет пута
Пет удараца између лопатица, дланом, али пазите да не ударите детету главу, треба смењивати са следећим захватом
Пет енергичних удараца, пазите на дететову главу

4. Кајликов захват
После удараца по леђима подижите дете и покушајте са Кајликовим захватом, такође пет енергичних удараца дијафрагме. Захватите 3 и 4 смењите док детету не испадне препрека из грла или док не изгуби свест
Ако дете изгуби свест, треба почети са вештачким дисањем и кардио-масажом

Како долази до опструкције
Затворен пут Једњак-Душник
Отворен пут Једњак-Душник
Нормалан пут Када утајно храну, пут ка душнику се нормално затвара
Опструкција Када храна западне у душник, може да дође до затварања дисајних путева

Страна тела Предмети који су најчешћи узрок проблема код мале деце
Суво воће Сирово воће Кокице Карамеле и жваке Ситан новац, батерије Човек, дугмад, комадићи пластике

Став онога ко пружа помоћ
Мора да остане миран да би преноо детету осећај сигурности и поверења. Важно је звати хитну помоћ, али при том не остављати дете само

Хајликов захват
Техника прве помоћи која обично брзо уклања заглављени предмет
Хајликов "Кашаљ"
Пригискањем се ствара снажно повећање притиска у грудима који доводи до избацавања страног предмета
Циљ је да се ваздух који је застао у плућима употребљен за избацавање предмета

Положај шака
Да би се извео полужурни покрет, шаке треба да се поставе на следећи начин

Питици испод дијафрагме
Захват се састоји од пет енергичних покрета испод дијафрагме

Област притиска

27% смрти малишана несрећним случајем кроз је гушење страним предметом

70 случајева опструкције догађа се деци млађој од 36 месеци, чешће мушкој

Ларинге
Душник
Предмет

- **Ако дете лежи (без свести):**
Хајмлихов захват изводи се тако што се дете постави да лежи на леђима, а глава се исправи, тако да је лице окренуто нагоре. Опкорачите ноге детета, корен једне шаке ставите на средину његовог стомака (изнад пупка, ниже од врха грудне кости), другу шаку ставите преко прве и 5 пута узастопно притисните нагоре.

- Уколико после ових поступака странао тело постане видљиво, уклоните га и наставите са вештачким дисањем.
- Уколико вештачко дисање не доведе до подизања грудног коша, поновите исти поступак за избацивање странаог тела или примените неки други поступак.
- Минут-два после почетка оживљавања позовите хитну помоћ !

Шта да не радите

- Не покушавајте да извучете предмет из уста детета ако се тај предмет не види ! Постоји озбиљан ризик да предмет гурнете још дубље у душник и тако погоршате стање детета.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

